

Sygn. akt IV KK 207/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

Protokolant Danuta Bratkrajc

w sprawie T. S.

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 29 czerwca 2017 r.,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego
na korzyść skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w R.

z dnia 29 grudnia 2015 r., sygn. akt X K (...)/15,

**uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w R.**

UZASADNIENIE

T. S. został skazany następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w R. z dnia 22 stycznia 2013 r., sygn. akt X K (...)/12, za czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony w dniu 16 września 2012 r. na karę roku pozbawienia wolności, zobowiązanie do naprawienia szkody poprzez zapłatę

kwoty 300 zł na rzecz pokrzywdzonego, zaliczenie okresu zatrzymania na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności, zasądzenie od oskarżonego kosztów sądowych;

2. Sądu Rejonowego w R. z dnia 25 sierpnia 2014 r., sygn. akt X K (...)/13, przy czym co do czynu opisanego w pkt 1 tegoż wyroku Sąd postępowanie umorzył przyjmując, że czyn ten stanowi wykroczenie z art. 124 § 1 k.w., co do czynu opisanego w pkt 2 (popełnionego w okresie od dnia 6 lipca 2012 r. do dnia 7 lipca 2012 r.) oraz czynów opisanych od pkt 4 do pkt 10 (popełnionych w okresie od dnia 6 lipca 2012 r. do dnia 16 sierpnia 2012 r.) tegoż wyroku Sąd przyjął, że stanowią one przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art 91 § 1 k.k. i uznał, że oskarżony wyrokiem tym został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności (faktycznie po zmianie wprowadzonej przez Sąd odwoławczy była to kara roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności) oraz zobowiązał go do naprawienia szkody.

Wyrokiem łącznym z dnia 29 grudnia 2015 r., sygn. akt X K (...)/15 Sąd Rejonowy w R. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 569 § 1 k.p.k. orzekł wobec skazanego T. S. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności w miejsce kar jednostkowych orzeczonych wyrokami:

- Sądu Rejonowego w R. z dnia 22 stycznia 2013 r., sygn. akt X K (...)/12 opisanego w punkcie 1 wyroku,
- Sądu Rejonowego w R. z dnia 25 sierpnia 2014 r. (w oryginale wyroku błędnie wskazano datę wydania wyroku 1 października 2012 r.), sygn. akt X K (...)/13 opisanego w punkcie 2 wyroku.

Postanowił, że pozostałym zakresie poszczególne wyroki w częściach nie podlegających łączeniu ulegają odrębnemu wykonaniu.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone i uprawomocniło się w dniu 19 lutego 2016 r. (akta sygn. X K (...)/15).

Kasację od tego orzeczenia wywiódł Minister Sprawiedliwości –

Prokurator Generalny, który zarzucił rażące i mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 410 k.p.k., polegające na pominięciu przez Sąd wynikającej z materiału dowodowego i ujawnionej w toku rozprawy głównej oraz mającej istotne znaczenie dla zapadłego rozstrzygnięcia okoliczności, iż Sąd Okręgowy w R., wyrokiem z dnia 21 maja 2015 r., sygn. akt II Ka (...)/15, zmienił wyrok Sądu Rejonowego w R. z dnia 25 sierpnia 2014 r., sygn. akt X K (...)/13, dotyczący T. S., w ten sposób, że uchylił zawarte w punkcie V rozstrzygnięcie w zakresie orzeczonej kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności, uchylił pkt II ppkt 1 i pkt IV zaskarżonego wyroku dotyczący czynów z pkt 2 i 3 wyroku i umorzył w tym zakresie postępowanie na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., zaś orzeczoną wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności w pkt II wyroku obniżył do roku i 6 miesięcy i w konsekwencji błędnym przyjęciu, iż połączeniu na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 569 § 1 k.p.k., w brzmieniu sprzed dnia 1 lipca 2015 r., podlegają kary bezwzględnego pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w R., sygn. akt X K (...)/12 i sygn. akt X K (...)/13, w wysokości - odpowiednio - roku oraz 2 lat pozbawienia wolności, podczas gdy w rzeczywistości najwyższa z kar pozbawienia wolności podlegająca łączeniu wynosiła rok i 6 miesięcy. Tym samym istniała możliwość wymierzenia T. S. kary łącznej w takiej wysokości, a więc niższej niż wymierzona mu wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w R., w sprawie sygn. akt X K (...)/15, kara 2 lat pozbawienia wolności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna, bowiem trafnie została oparta o zarzut rażącego naruszenia przepisu art. 410 k.p.k., który stanowi, że podstawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Nie ulega wątpliwości, że przepis ten dotyczy także rozprawy w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Łącząc kary pozbawienia

wolności wymierzone skazanemu w wyrokach jednostkowych Sąd Rejonowy w R. przyjął, co wynika z części wstępnej wyroku łącznego, że w sprawie o sygn. akt X K (...)/13 tenże Sąd prawomocnym wyrokiem orzekł wobec skazanego karę 2 lat pozbawienia wolności, nie dostrzegając jednak, że w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 21 maja 2015 r., sygn. akt II Ka (...)/15, karę tę obniżył do roku i 6 miesięcy.

Jednocześnie, z uzasadnienia wyroku łącznego, w którym Sąd przyznaje, że omyłkowo w części wstępnej wyroku pominął czyn z art. 278 § 1 k.k. opisany w pkt 3 wyroku Sądu Rejonowego w R. w sprawie o sygn. akt X K (...)/13, za który wymierzono T. S. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności wynika, że Sąd ten nie zauważył, że wyrok w tej części został uchylony, a postępowanie umorzone.

Konsekwencją pominięcia przez Sąd Rejonowy w R. rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego było orzeczenie wobec skazanego kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności. Zgodnie z art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. – art.19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw - Dz.U.2015.396) karę łączną wymierza się, co do zasady, w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. W konsekwencji uwzględniając błędy, których dopuścił się Sąd Rejonowy przy analizie wyroków jednostkowych, przyjął on, iż mógł wymierzyć karę łączną w przedziale od 2 lat do 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, co w sposób oczywisty determinowało wymiar orzeczonej w wyroku łącznym kary łącznej. Gdyby natomiast Sąd Rejonowy uwzględnił rzeczywistą treść wyroków jednostkowych, po korekcie dokonanej wskazanym wyżej wyrokiem Sądu Okręgowego w R. z dnia 21 maja 2015 r., sygn. akt II Ka (...)/15, to możliwa do orzeczenia T. S. kara łączną pozbawienia wolności powinna zawierać się w granicach od roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności do 2 lat i 6 miesięcy

pozbawienia wolności. Zaistniałe uchybienie miało istotny wpływ na treść wyroku, gdy się zważy, że Sąd Rejonowy orzekał w ramach zasady pełnej absorpcji kar jednostkowych. Prowadzi to do wniosku, że gdyby przy orzekaniu o wysokości kary łącznej pozbawienia wolności w wyroku łącznym Sąd wziął pod uwagę rzeczywistą treść zapadłych rozstrzygnięć, to wymierzona T. S. kara łączna pozbawienia wolności mogłaby zostać oznaczona na poziomie roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Jednocześnie Autor kasacji trafnie podniósł, że rażąca obraza art. 410 k.p.k., który zgodnie z art. 574 k.p.k. ma zastosowanie w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego, może polegać na oparciu wyroku na okolicznościach nieujawnionych w toku rozprawy albo pominięciu przy wyrokowaniu okoliczności wynikających z przeprowadzonych dowodów. Sąd powinien rozważyć wszystkie dowody i wynikające z nich okoliczności, istotne dla rozstrzygnięcia nie tylko o sprawstwie, winie, czy kwalifikacji prawnej czynu, ale też o wymierzonej oskarżonemu karze. W protokole rozprawy, w sprawie o wydanie objętego kasacją wyroku łącznego zamieszczono zapis mówiący, że dopuszczono dowód z akt spraw Sądu Rejonowego w R. o sygn. akt X K (...)/12 oraz X K (...)/13 oraz dowód z informacji o karalności skazanego. Jednak Sąd orzekający w sprawie o wydanie wyroku łącznego powinien w sposób rzetelny nie przeanalizował akt sprawy X K (...)/13, w której znajduje się wyrok Sądu Okręgowego w R., sygn. akt II Ka (...)/15, skoro nie dotarł do rozstrzygnięcia w przedmiocie kary zapadłego w tej sprawie po jej skorygowaniu przez Sąd odwoławczy. Wskazane pominięcie stanowi, rażące naruszenie art. 410 k.p.k., które wpłynęło na treść zaskarżonego wyroku. Oczywista trafność tego zarzutu, prowadząca do uwzględnienia kasacji wniesionej na korzyść skazanego, przemawiała za wydaniem postulowanego przez Autora kasacji rozstrzygnięcia na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd *meriti* przeprowadzi postępowanie w sposób respektujący normy prawa procesowego, uwzględni rzeczywistą treść wyroków stanowiących przedmiot orzekania i wyda wyrok łączny zgodny z przepisami prawa materialnego. Nadto, z uwagi na kierunek wywiedzionej kasacji i jej zakres Sąd Rejonowy weźmie pod uwagę, że w postępowaniu ponownym będzie funkcjonował pośredni zakaz *reformationis in peius* (art. 443 k.p.k.), który dotyczy także przyjętej zasady łączenia kar jednostkowych.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

r.g.